

тия разговори да пропъди нѣква мисълъ, която често го караше да загубва нишката на разговора, но никога не се докосна до темата на своята собствена трагедия.

Никога нито дума.

Поне предъ насъ. Ние бѣхме млади хора, негови случайни познайници, станали съ него нѣщо като близки само поради това, че бивахме всѣ кога на една маса въ ресторанта.

Яворовъ преживѣ последнитѣ си дни въ почти пълна мизерия. Дрехитѣ му бѣха износени, остарелото бѣло се поддържаше още съ голѣми усилия.

Живѣеше въ малка стаичка на третия етажъ и вѣроятно не еднажъ колѣната му сж се блѣскали въ стѣ палата на високата стѣлба.

Много намеци, много нѣща видени въ периода на нашата нѣколко месечна случайна близостъ говорѣха за голѣмата мъжа въ която изтекоха последнитѣ дни на най голѣмия нашъ поетъ.

Изоставенъ почти отъ всички, слѣпъ съ едно отъ едва виждащъ съ другото око, безъ срѣдства, подъ гнета на едно подновено следствие, охуленъ отъ мѣлвата на онѣя които никога нѣма да дораснатъ до пешоветѣ на неговия извѣстѣлъ балтонъ, той бавно угасваше. Това тѣй ясно личеше, и когато единъ обѣдъ неговия столъ въ ресторанта остана празенъ а на стената се чернѣеше рамката на некролога му, никой не се удиви.

И когато видѣхме въ стаята му изгризана съ жби перодръжка и прочетохме нѣкои отъ предсмъртнитѣ му писма, никой сжщо не остана озадаченъ.

Края бѣше напълно логиченъ.

„Ще се погрижатъ за погребението ми, вѣрвамъ приятелитѣ този и този (назовава имената). А ако и тѣ не сторятъ това, общината ще прати една гальота. Нали хигиената на града го изисква“? — така гласѣше едно писмо.

Значи, поета Яворовъ, чиито пѣсни никога нѣма да престанатъ да топлятъ сърдцата на тия, които чувствуватъ, и чиито съчинения никога не ще престанатъ да донасятъ добри приходи на издателитѣ, се е почувствувалъ въ последнитѣ моменти изхвърленъ отъ живота тѣй жестоко че не е виждалъ друго освенъ боклукчийската гальота, която ще се погрижи за тѣлото му.

А това, че го погребяха тържественно нищо не значи. То бѣше само шумѣтъ на сензацията.

Райко Алексиевъ

КНИГИ

Емануилъ П. Димитровъ. — Вселена. Десетъ поеми. Издание: Филипъ Чипевъ — София, 1924. Стр. 32. ц. 10 лв.

Тая книга е първата работа на младия издатель г. Филипъ Чипевъ. И трѣбва да признаемъ тоя първи опитъ задоволява въ всѣко отношение — чистъ печатъ, хубава хартия, въобще чувствува се, че за изданието се е грижилъ човѣкъ съ добъръ вкусъ. Ние отъ сърце поздравяваме г. Филипъ Чипевъ съ първата му работа и му желаемъ добъръ успехъ.

За самата книга помѣстваме въ днешния брой обширна рецензия.

Панчо Михайловъ. — Подъ земята. Повесть. Библиотека „Денница“ № 4. София, 1924. Стр. 48. ц. 10 лв.

Емануилъ П. Димитровъ. — Дъщерята на Иефтая. Трагедия. Библиотека „Денница“. София, 1924. Стр. 44. ц. 15 лв.

Иванъ Мирчевъ. — Есенна флейта, Стара Загора, 1924. Стр. 48. ц. 20 лв.

Светославъ Минковъ. — Часовникъ. Гротески. София, 1924. Стр. 32. ц. 20 лв.

Емануилъ П. Димитровъ. — Ибсенъ и ибсенизмътъ въ литературата. Годишникъ на Софийския университетъ. XX, 4. София, 1924. Стр. 96.

Димитъръ Пантелеевъ. — Стрелецъ. София, 1924. Стр. 16.

К. Стояновъ. — Значението на св. Иванъ Рилски за нѣкогашнитѣ и днешни българи. София, 1924. Стр. 12. ц. 4 лв.

К. Стояновъ. — Социалниятъ духъ на християнството. София, 1924. Стр. 16.

Борисъ Зографовъ. — Народностния принципъ и македонския въпросъ. Рефератъ четенъ презъ 1924 год. предъ членовѣтъ на Соф макед. младежки сговоръ. Издава сѣюза на макед. млад. сговори въ България. София, 1924. Стр. 26. ц. 4 лв.

Дръ Стефанъ Младеновъ. — Декаденти и семковщина. София, 1924. Стр. 32. ц. 10 лв.

Никола Джеровъ. — Сини часове. Японска лирика. Второ издание. София, 1924. Стр. 36. ц. 6 лв.

Ник. Вас. Ракитинъ. — Морско лѣто. Издава морския сговоръ. Плѣвенски клонъ. Плѣвень, 1924. Стр. 32. ц. 10.

Е. Спространовъ. — Огъзвци. София, 1924. стр. 64. ц. 6 лв.

Т. Иорд. Дончевъ. — Първи трепети. Стр. 32. ц. 6 лв.

БЕЛЕЖКИ

Положение о на Максимъ Горки вложено. — Въ състоянието на Максимъ Горки сж настъпили понататъшни влошавания. Къмъ тежката туберкулоза въ бѣбрецитѣ сега се е прибавила една ненадейна слабостъ на сърцето, която заплашва съ най-лоши послѣствия.

Желѣзницата въ литературата и изкуството. — При голѣмата техническа желѣзопътна изложба въ Берлинъ (Сединъ) е уреденъ единъ специаленъ отдѣлъ въ Техническото више училище въ Шарлотенбургъ. Издателството на сѣюза на немскитѣ инжнери излага единъ богатъ изборъ отъ специални съчинения по желѣзопътното дѣло, а художественото книгоиздателство Кертелъ е събрало едно необозримо количество отъ картини и графика по тази областъ.

Английската цензура срещу новелитѣ на Стефанъ Цвайгъ. — Известната лондонска фирма Chapman and Hall приготвявала между своитѣ нови издания за тази есенъ единъ томъ „Passion and Pain“ отъ Стефанъ Цвайгъ, който съдържа изборъ отъ неговата книга новели „Amok“ и отъ „Erstes Erlebnis“. Малко дни преди излизането на книгата английския цензоръ на книгитѣ забранява публичната продажба. Не се касае при това забележително решение за пълна забрана или конфискация на книгата, само за едно точно ограничаване: книгата ще може да се изпраща изключително само на тѣзи лица въ Англия, които я поискатъ поименно и лично. Цензора изрично признава литературната цена и художествения замисълъ на новелитѣ, и неговата квалификация не е поради „безнравственостъ“, а просто поради „опасностъ за нравитѣ“, тѣй че се предвижда само поставяне на „ограничено четене“ и вмѣсто конфискация ограничаване на публичното разпространение. Тѣй като отъ Стефанъ Цвайгъ досега сж излезли безпрепятствено въ английски преводъ не по малко отъ петъ книги — трагедията „Еремия“, новелата „Горяща тайна“, биографитѣ на Верхаренъ, Роланъ и Верленъ — и сж твърде разпространени. Соломоновската присъда на цензора е предизвикала удивление въ лондонскитѣ литературни кръгове, и издателя приготвява единъ апелъ, за да издействува пълна свобода при издаването на новелитѣ, които нито на немски, нито на какъвъ да е другъ чуждъ езикъ сж били опредѣляни като „опасни за нравитѣ“, а изглеждатъ че сж станали опасни следъ минаването на канала.

Конкурсъ за италианскитѣ художници. — Турскиятъ посланикъ въ Римъ е поканилъ италианскитѣ скулптори да взематъ участие въ единъ конкурсъ за паметникъ на Кемалъ паша въ Ангора. Първата премия — 75,000 лири, петъ втори по 5000 лири.

За нѣкои отъ тия книги, всички произведения на български автори, ще помѣстимъ по нататѣкъ подробни отзиви.

Проф. М. И. Ростовцевъ. — Залѣзътъ на античната цивилизация. Преведе отъ руски проф. Гаврилъ И. Кацаровъ. София, 1924. Издателство „Ново училище“. Стр. 60. ц. 12 лв.

Поради нашия наивенъ напѣвъ къмъ реалното образование, ние сме останали много назадъ въ културно отношение. Докато не се проникнемъ съ духа на античната култура, не ще имаме нито свѣсна литературна история, нито свѣсна литературна критика, нито свѣстно образование хора.

Неуморимиятъ професоръ Гавраилъ И. Кацаровъ не престава да обогатява нашата бедна литература било съ свои студии, било съ преводи изъ областта и историята на древността. Плодъ на тия му старания е и отбелязаната по-горе книга, съчинение на бележития руски ученъ и дълбокъ познавач на класическата древностъ М. И. Ростовцевъ, който сега е професоръ въ Америка.

Новъ руски поетъ-селянинъ. — Бродячи, нѣкогашенъ говедаръ, е изпратилъ на петербургското отделение за политическа просвѣта нѣколко пиеси отъ селския животъ, които самъ написалъ. Въ него се надѣватъ да откриятъ поета на селячеството, който ще отговаря на литературнитѣ изисквания на нова Русия. Една отъ неговитѣ работи излиза наскоро отъ печатъ.

Огънътъ. — Група комунисти сж решили да представятъ въ Парижъ драматизирания романъ на Анри Барбюсъ — „Огънътъ“. Нито единъ отъ участницитѣ не е професионаленъ артистъ. Постановката на „Огънътъ“ е едно отъ голѣмитѣ начинания на фидералния театръ въ Парижъ.

Конкурсъ. — Държавната художествена академия, обявява конкурсъ за единъ редовенъ преподавателъ въ отдѣла по изящнитѣ пластични изкуства, по фигурално рисуване и живопись (глави и актове) и за единъ редовенъ преподавателъ по рисуване въ отдѣла по приложнитѣ изкуства. Кандидатитѣ трѣбва да представятъ свидетелствата си за висше художествено образование и да докажатъ че сж работили самостоятелно и успѣшно чрезъ представяне на три до петъ свои работи. Заявленията, въ които кандидатитѣ трѣбва да укажатъ за кой отдѣлъ се кандидатира, придружени съ работитѣ и съ едно късо изложение на биографични сведения, се изпращатъ до директора на академията най-късно до 20 ноември 1924 година включително.

Помощна акция за Амундсенъ. — Норвежката преса се обръща съединенъ апелъ къмъ цѣлия културенъ свѣтъ да се притече на помощъ на прочутия изследователъ на северния полюсъ Амундсенъ. Последния не е въ състояние да изпълни своитѣ финансови задължения, които е поелъ въ връзка съ тазгодишната си експедиция и е станалъ жертва на своитѣ доставници, ангажирани се съ обзавеждане на параклада му. Неопитността му въ икономическитѣ сделки е станала причина за фалита на неговото предприятие.

Шаляпинъ въ Берлинъ. — На 19 септември Шаляпинъ е далъ своя вторъ концертъ въ Марморзалъ въ Берлинъ съ грандиозенъ успѣхъ. Заглавие била тѣй прѣлънена, че влиза ето и излизането е било истинско гимнастическо упражнение. Немската преса е извънредно доволна отъ изпълнението на концерта, особено отъ рускитѣ и драматични номера.

Излезе отъ печатъ пълния преводъ на знаменития романъ

ЛА ГАРСОНЪ

отъ Викторъ Маргеритъ. Добре отпечатанъ, подвързанъ въ картонна корица.

ЦЕНА 35 ЛЕВА.

Намира се въ по-голѣмитѣ книжарници и будки.

Доставя: печатница „ПРАВО“, ул. „Бачо Киро“ № 2 — София.

„СВѢТУЛКА“

Списание за деца. ГОДИНА XX — 1925 ГОД.

Годишенъ абонаментъ 30 лева.

Премия за настоятелитѣ:

За 5 до 10 абоната — книги за 100 лева.

За 11 до 20 абоната — книги за 150 лева и една нова

прекрасна книга отъ Хенрихъ Сенкевичъ.

За 21 до 30 абоната — книги за 300 лева и съчиненията

на Христо Ботйовъ.

За 31 до 50 абоната — книги за 400 лева и съчиненията

на П. К. Яворовъ.

За повече отъ 51 абоната — книги за 500 лева и съчиненията на Любенъ Каравеловъ.